

ZESDE HOOFDSTUK.

DE VLUCHT.

Die gedenkwaardige Zondag was ten einde. 's Avonds zat Claes bij de sponde zijner vrouw, die tengevolge van al 't doorgestane leed ziek neder lag.

Plotseling klopte Willem op de deur der kamer.

— Wat is er ? vroeg de boer.

De jonkman wenkte zijn meester nader te komen en in de keuken sprak hij gejaagd:

— Baas, ge moet vluchten ! Spoed u, eer het te laat is.

— Vluchten ?... Ik...

— Wapenknechten komen u gevangen nemen op last van den heer van Lampernisse... hoewel de baljuw van Veurne er ook in gemengd is. Maar verlies geen tijd... ze zijn reeds aan de dikke linde !

— Ha ! mijn rede van dezen morgen, zei de boer. Maar vluchten ? Neen, Willem... dat doe ik niet !

— Ge moet, ge moet ! Tegen de overmacht vermoogt ge niets. Ha ! wisten de dorpelingen het, dan ware het anders, maar ik had geen tijd hen te verwittigen. Baas, ik smeeu u, ga ! Denk aan uw eed... spaar uw krachten... eenmaal in den kerker van 't kasteel, kunt ge uw woord niet meer houden. De edelen vragen nooit naar recht. Vlucht dus !

— Claes ! riep de zieke.

Zannekin spoedde zich in 't nevenvertrek.

— Wat is er toch ? vroeg zijn vrouw.

— Niets, Greta, niets...

Maar verwijtend onderbrak de boerin hem: « Ach, ge wilt het weer voor mij verbergen ! Heb ik niet beloofd u te steunen en te bemoedigen ? »

— Welnu, ik zal de waarheid zeggen ! De heer van Lampernisse of de baljuw van Veurne wil mij gevangen nemen.

— U gevangen nemen, herhaalde de kranke verschrikt. Ha ! om uw rede... Gij hebt kloeke taal gesproken.

— En ik zal mij ook kloek gedragen ! hernam de boer. Ik verwacht de voetknechten.

— Vluchten moet ge ! sprak zijn echtgenoot dringend.

— 't Zal te laat zijn ! riep Willem uit de keuken.

— Vlucht onmiddellijk ; ge stelt u in veiligheid om de hoofdman van ons volk te blijven, vervolgde de vrouw. Begrijpt ge dan het plan der edelen niet. Ze willen u onschadelijk maken, omdat ze u vreezen !

— Ge kunt gelijk hebben, Greta, maar u alleen laten in dezen benarden tijd, in uw ziekte ?

— Uw leven behoort nu aan uw volk... niet aan u, niet aan mij... Ga, Claes, ga snel ! Ik zal opstaan en den ridder antwoorden.

— De krijgslieden zijn reeds op 't hof ! gilde de knecht.

— Ik zal dan gaan, besloot Zannekin. Maar ras keer ik terug.

En na zijn echtgenoot een innigen kus op 't gelaat te hebben gedrukt, verliet hij langs achteren de woning.

De heer van Lampernisse liet juist de hoeve omsingelen. Reeds stond een man bij de achterdeur, maar Zannekin snelde langs hem heen. Een andere kerel schoot toe, om den vluchteling te grijpen; Willem nam dien voor zijn rekening en liet den sukkel hals over kop in den rootput tuimelen.

— Mijn meester is weg, mompelde de knecht. Maar de omgeworpen wapenknecht en de drenkeling schreeuwden om hulpe. Hun makkers snelden toe en verlost den onvrijwilligen bader uit het vuile water.

— De boer is ontsnapt... we kunnen hem nog inhalen !

riep de gefopte schildwacht. Langs hier, ver is de oproermaker niet!

Ondertusschen klopte de heer van Lampernisse, nog niets vermoedende, aan de voordeur. Willem, die haastig in huis geslopen was, vroeg schijnbaar onnoozel welke bezoeker nog begeerde binnen gelaten te worden.

— Doe ras open, ik, uw heer, gebied het! klonk het barsche antwoord.

De knecht schoof den grendel weg en stelde zich in gebogen houding voor den trotschen ridder.

— Edele heer... edele heer! mompelde hij.

— Roep uw meester! gebod de edelman.

— Mijn meester, edele heer, mijn meester is niet thuis, edele heer, en mijn meesteres is ziek, edele heer!

— Ge liegt, uw meester is wel thuis!

— Edele heer... och, edele heer, wees niet toornig, tegen mij... hoe zou ik, nederig jongeling, u een onwaarheid durven vertellen! Maar mijn meester moest voor dringende zaken op reis. Ik mag doodvallen, edele heer, als ik leugentaal spreek...

— Houd uw snater.

— Tot uw dienst, edele heer!

— Leid mij bij de vrouw van den oproermaker.

— Naar vrouw Zannekin, edele heer? Zij is ziek... edele heer... ge begrijpt na al...

— Doe wat ik u zeg, vlegel!

— Ik zal haar roepen, edele heer!

Maar reeds verscheen de boerin in de gang.

Met opgeheven gelaat, in fiere houding stond ze voor den ridder.

— Gij zoekt mijn man? vroeg ze... Hij is niet thuis!

— Dat geloof ik niet!

— 't Staat u vrij aan mijn woorden te twijfelen.

— Uw echtgenoot is een oproerige kerel, die den adel uitscheldt en zelfs 't gezag van den graaf aanrandt. Die misdaad eischt straf.

Nu moest de moeder haar harte luchten.

— En ouders hun eenig kind ontnemen, een arm wicht verpletteren in een woesten wedloop, is dat geen misdaad, heer van Lampernisse? vroeg de vrouw eerst kalm. Maar hartstochtelijker voer ze voort: Het grafje van onze lieveling is nog niet met gras begroeid, en reeds eischt ge 't leven van den vader. Is de adel nog niet voldaan?

— De nalatigheid van uw man is de oorzaak van 't ongeluk, viel de ridder driftig uit.

Doch daarover spreken we thans niet. Ik redetwist nooit met kerelen. Ik wil weten waar uw echtgenoot zich bevindt!

— Ha! heer van Lampernisse, gij redetwist niet met keerlen... gij meent dat een keerlinne geen harte in den boezem voelt kloppen, nooit smarte kent... dat een kerelskind geen minnende ouders bezit! Neen, gij redetwist niet met keerlen, gij kunt mij medeleiden, mij mishandelen, gij zijt natuurlijk de sterkste tegenover een zwakke en kranke vrouwe, maar al uw macht zal mij niet weerhouden u te verzekeren, dat de keerlen evenmin met de ridders willen redetwisten, als zij hun echtgenooten en kinderen, hun huis en hof beschermen!

— Ah, dat gaat te verre! kreet de edelman, stampvoetend van ongeduld. Ik moet uw man hebben.

— Gij wilt weten waar Zannekin is? Welnu, hij is gevlucht, doch wees gerust, terugkeeren zal hij, heer van Lampernisse!

— Ha! hij is gevlucht?

— Ja, verwenschte Leliaart, en ik heb hem gewaarschuwd! zei nu Willem.

— Neemt hem gevangen! tierde de ridder bevend van woede.

— Hier ben ik, menschenverdrucker! spotte de knecht, terwijl hij als een pijl tusschen de beenen van den edelman wegschoot, en wel zoo geweldig dat hij zijn vijand voorover

tuimelen deed. Een wapenknecht wilde hem grijpen, maar bonsde tegen de deurpost aan.

— Houdt hem, houdt hem dan toch, lomperiken, lafaards, ezels...! schreeuwde de heer van Lampernisse als een echte dolleman. Zoekt dien schurk... of slaat hem neer!

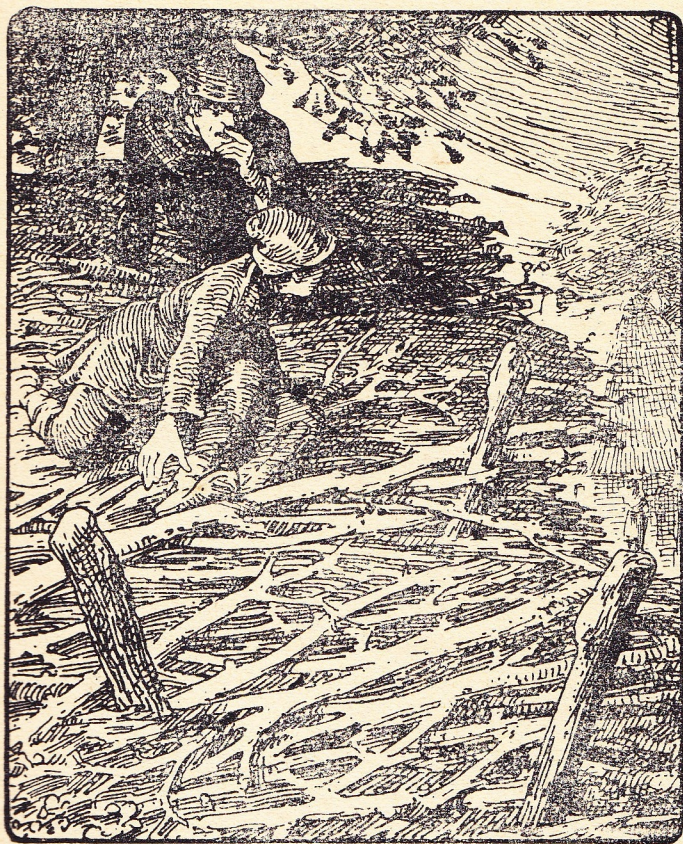
Maar Willem bleef onvindbaar.

Willem, gij zit hier ook ? (blz. 46).

— Zannekin is gevlucht! mompelde de ridder spijtig.

— Ja, edele heer, maar eenige uwer mannen zitten hem op de hielen, zei een der krijgslieden.

Willem, gij zit hier ook ? (blz. 46).

— Wist gij het dan, dat de oproermaker weg is ?

Ja, allen wisten het, maar allen hadden ook gezwezen, omdat de een het aan den ander wilde overlaten, die slechte tijding aan den gestrengen meester te melden.

— Ah, gij wist het ! raasde deze. En ge liet er mij onkundig van ! Ge staat daar te gapen als vogelverschrikkers, ge zijt nog te lomp om dien tweeden schelm bij zijn lurven te pakken, moedige gasten, rappe soldeniers ! 't Is dus niet noodig, dat wij de woning doorsnuffelen, maar zoekt toch den geheelen omtrek af. En keert ge onverrichterzake terug, welnu, dan zal schraalhans vier weken lang kok zijn in uw keuken ! Vijf blijven hier, om dit brutaal wijf naar mijn kasteel te sleuren !

Willem verkeerde in de onmiddellijke nabijheid. De vlugge kwant had zich boven op de houtmijt verscholen en niemand dacht er aan, hem daar te zoeken. Toch kreeg hij er gezelschap en wel van Sinco, den koeknape, die in de schuur sliep, van al het gerucht wakker schoot en door zijn nieuwsgierigheid bijna recht in de armen van een krijgsman verdwaalde. De jongen wist toen geen betere schuilplaats dan den houtstapel.

— Willem, gij zit hier ook ? vroeg hij verwonderd.

— Wat een geluk, dat ik u zoo spoedig herkende, want ik was juist van plan u naar beneden te gooien, meenende een huurling van onzen kasteelwolf voor mij te hebben, fluissterde de jonkman.

— Waar zijn de andere knechten ?

— O! die komen 's Zondags niet vroeg thuis. Maar Sinco, ge kunt rap loopen, hé ?

— Ja, zoowel op mijn hoofd als op mijn beenen.

— Gebruik dan nu uw grondtrappers ! Ge weet Peyt wonen, van hier zullen de schavuiten naar zijn huis gaan.

— Ha, ik begrijp het al, ik moet Peyt gaan waarschuwen.

— Juist ! Ik kan hier niet weg, want ik moet afloeren, wat die Isengrim van Lampernisse met onze vrouwe voor heeft !

— Ik ben al vertrokken, Willem !

— Voorzichtig, dat ze u niet zien !

— Wees gerust ! Ik kan mij zoo klein maken als een muis.

— Een ferme jongen, mompelde de opperknecht. Maar dan werd zijn aandacht getrokken door de ruwe woorden van den heer van Lampernisse, die de boerin gevangen wilde nemen.

— Ha ! die lafaard wil onze meesteres in 't kasteel kerkeren. Maar dat zal in der eeuwigheid niet gebeuren ! zei Willem bij zich zelf.

Haastig klom hij naar beneden... kroop dan op handen en voeten naar den stal, rakelings voorbij een wapenknecht, die zeker stond te mijmeren over de bedreiging van zijn heer, dat het vastentijd zou worden op het slot.

In een oude kist bewaarde Willem een koperen hoorn. Zulk een instrument kon te pas komen in tijd van gevaar, dat bleek nu ook. Terwijl de ridder de kranke vrouw dan toch nog toeliet zich wat beter te kleeden, sloop de opperknecht weer «vierklauws» den boomgaard over... en eenige oogenblikken later klonk zijn noodgetoet over akkers en weiden, de omwonende boeren tot hulpe oproepend. En haastig kwamen ze toegesneld, kloeke mannen en jonge lieden, zij die dezen morgen een verbond hadden gesloten met Claes Zannekin. De een droeg zijn scherm-sax, de ander een knijf, een derde een riek of spade... maar ieder was gewapend en ieder was vast besloten tot het uiterste te gaan.

— Op, vrienden ! schreeuwde de trouwe Willem.

— Uw hoofdman heeft zich door de vlucht moeten redden, maar zijn vrouwe is in de macht van den geweldenaar !

Doch andere krijgslieden naderden, opgeleid door den baljuw van Veurne, die orde eischte in den naam van den Graaf, wiens vertegenwoordiger hij was.

Doch ook nieuwe boeren en werklieden kwamen den boomgaard vullen.

— Achteruit, ik gebied het u, ik uw meester, onder wiens rechtsgebied gij woont ! schreeuwde de heer van Lamper-

nisse, die zooveen bazin Zannekin door zijn mannen had laten omsingelen.

— Ja, achteruit ! riep ook de baljuw van Veurne.

— Vooruit, makkers ! klonk een dreigende stem. 't Was die van Peyt. Sinco had dezen verwittigd van 't gevaar, maar juist toen hij zijn woning verliet, hoorde Peyt het alarmgeschal van Willem, waaraan hij onmiddellijk gehoorzaamde.

— Vooruit, mannen ! tierde de moedige boer. Wij erkennen geen heeren, die bij avond onze vrouwen durven oplichten !

— Gij maakt oproer ! hernam de ridder. Wacht u voor de gevolgen !

— Gij schendt onze rechten ! antwoordde Peyt. Wacht u voor de gevolgen !

— Mannen, slaat toe, drijft ze achteruit ! gebod de heer.

— Mannen, slaat toe, en verjaagt die huurlingen van een vrij erve ! beval de aanvoerder der kerels.

— En zult ge mij, den vertegenwoordiger van uw graaf, ook weerstaan ? vroeg de baljuw.

— Wij weerstaan ieder, die onze vrijheid aanrandt, ook den baljuw, zelfs den graaf. Onze vaderen hakten bij Groeninghe wel het leger van een machtigen koning neer !

— Mannen, jaagt die bende uiteen ! bulderde de heer van Lampernisse.

Maar de wapenknechten deinsden achteruit, want bij 't rosse fakkellicht, verhieven zich dreigend de schermsexen en knijven, de knuppels en rieken, en op een teeken van Peyt sloten de boeren hun vijanden in.

— Heer van Lampernisse, laat die vrouwe los ! Ge zijt een onmensc om zoo te handelen en ge durft u een edelman noemen ! Die moeder is krank naar ziel en lijf... krank tengevolge van een moord, door een uwer vrienden bedreven ! riep Peyt. En hevig verontwaardigd voer hij voort : Gij durft veel, heer van Lampernisse ! Bij alle heiligen, gij moet toch geen hart in uw adellijke karkas hebben, om die rou-

wende moeder nog uit haar huis te sleuren. Laat haar los !

— Lafaards, ellendige lafaards, doet dan toch uw plicht ! raasde de ridder.

— Mannen, laten wij onzen plicht doen en vrouw Zannekin bevrijden !

Met een hevigen schok vielen de kerelen op de krijgslieden, die zich ternauwernood verdedigden. Met zijn scherm-sax voor zich drong Peyt tot bij de echtgenoot van zijn vriend. De heer van Lampernisse trok zijn degen, maar de jonge boer ontwapende zijn tegenstander.

— Mannen, houdt op ! gebod Peyt. Ons doel is bereikt. Zannekins vrouw is bevrijd. Heer van Lampernisse en heer baljuw, ge kunt vertrekken met uw dapperen. Gij zijt begonnen en wij hebben uw uitdaging aangenomen.

Wij zijn gereed den strijd te vervolgen. Ik zeg 't u zelf, 't is dus niet noodig, dat verraders 't u komen melden.

En toen de teleurgestelde edelen met hun lieden afdropen, klonk heerlijk frisch en geestdriftig over den boomgaard het fiere kerelenlied !

— Vrienden... dank ! murmelde de bevrijde boerin.

Willem schoot toe, want de kranke vrouw dreigde neer te storten. Wilskracht en fierheid hadden haar gesteund, maar nu kreeg 't uitgeputte lichaam de overhand. De brave knecht vertrouwde zijn meesteres aan de dienstmaagd toe.

— Zannekin is dus weg, sprak Peyt.

Nu verhaalde Willem alles.

— Ik had mijn moeder bezocht, vertelde hij.

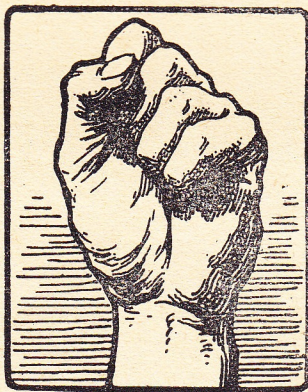
't Was reeds donker, toen ik terug keerde. Ik zag op 't slot een ongewone beweging en, nieuwsgierig naar de oorzaak hiervan, besloot ik even op de loer te liggen. Kort daarop trokken krijgslieden door de poort. 'k Vernam den naam van mijn meester en van Peyt en toen begreep ik alles. 'k Had nog juist den tijd mijn baas te waarschuwen. 't Kostte mij en de vrouw veel moeite, Zannekin te bewegen, heen te gaan. Maar was er een andere uitweg ? Eens op 't slot, dan was hij verloren !

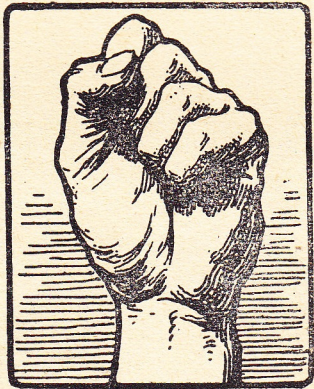
— We zouden 't kasteel in brand gestoken hebben, verzekerde Peyt. Claes moet terugkeeren.

— Hij zal ook terug keeren, hernam de knecht. Denk toch geen oogenblik, dat mijn meester uit lafheid gevlucht is. Hij deed het voor u... om zijn vrijheid te bewaren en u te steunen in den strijd. Ha ! had ik u eerder kunnen oproepen, dan ware 't anders geweest.

— Gij hebt wijs gehandeld, zei Peyt. Wij weten, dat onze hoofdman terug komen zal. En nu vrienden, is de worsteling begonnen. Wij moeten op onze hoede zijn. Tien kerelen dienen deze hoeve te bewaken ; ik ben de eerste, wie blijft er bij mij ?

De wacht was dra gevormd. De overigen keerden huiswaarts en de heer van Lampernisse en de baljuw van Veurne moesten op het slot hooren, hoe 't Kerelenlied over velden en meerschen galmde, als de strijdkreet van het fiere volk, dat het moede was zijn vrijheid geschonden te zien.

NIKOLAAS ZANNEKE

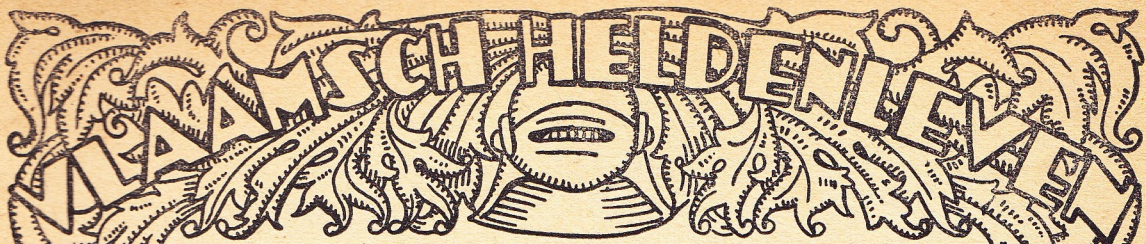

A. HANS

L. OPDEBEEK

UITGEVER

ANTWERPEN

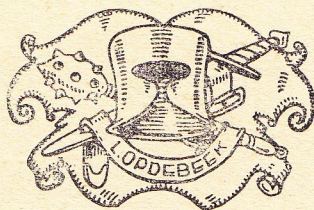
A. HANS

NIKOLAAS ZANNEKIN

PENTEEKENINGEN VAN EMIEL WALRAVENS.

KLEUROMSLAG VAN JAN WATERSHOOT.

DERDE UITGAVE

1941

*L. Lopdebeck
uitgever
Antwerpen*

INHOUD.

	Blz.
I. Het feestmaal der ridders	5
II. Het ongeluk	16
III. Op de hoeve	25
IV. De begrafenis	33
V. Op 't kerkhof	36
VI. De vlucht	41
VII. Naar Brugge	51
VIII. Te Brugge	59
IX. De volkswil	64
X. De terugkeer	69
XI. Beroering en schijnbare rust	78
XII. Voor het slot van Lampernisse	81
XIII. De list	87
XIV. De opstand breidt zich uit	100
XV. De brand van Kortrijk	104
XVI. Aan 't Fransche hof	109
XVII. Naar Cassel	111
XVIII. Te Cassel	114
XIX. De slag bij Cassel	116
XX. Te Lampernisse	123
XXI. Na den slag	126

A. HANS
CASSEL

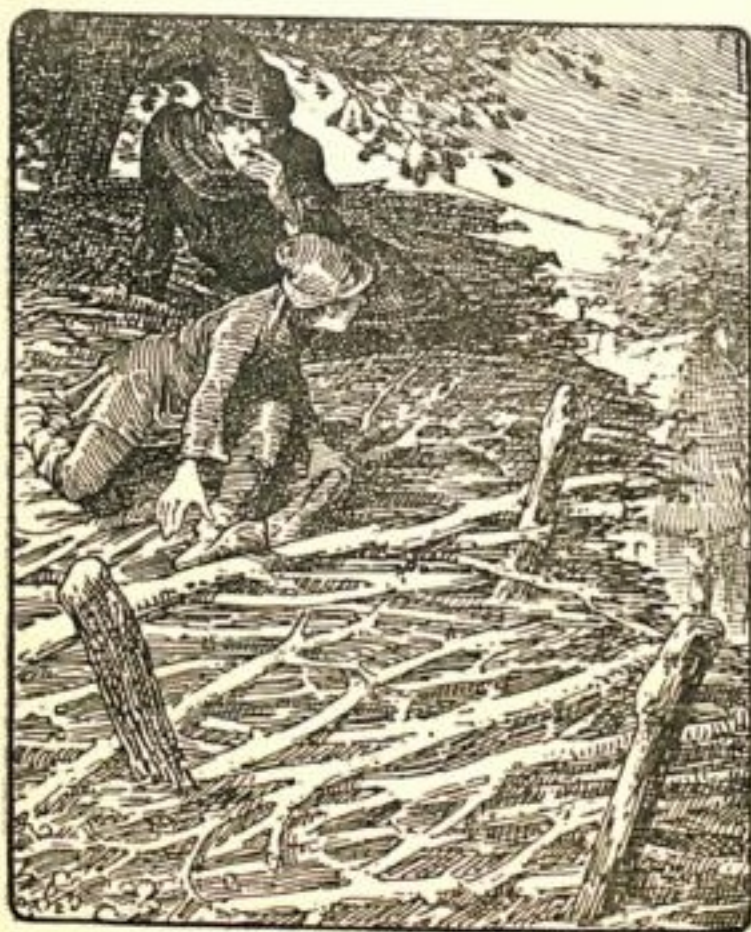
(NIKOLAAS ZANNEKIN)

want ik was juist van plan u naar beneden te gooien, meenende een huurling van onzen kasteelwolf voor mij te hebben," fluisterde de jonkman.

„Waar zijn de andere knechten?"

„O! die komen 's Zondags niet vroeg thuis. Maar Sinco, ge kunt rap loopen, hé?"

Op de houtmijt, (bladz. 52).

„Ja, zoowel op mijn hoofd als op mijn beenen.”

„Gebruik dan nu uw grondtrappers! Ge weet Peyt wonen, vanhier zullen de schavuiten naar zijn huis gaan.”

„Ha, ik begrijp het al, ik moet Peyt gaan waarschuwen.”

lafheid gevlucht is. Hij deed het voor u . . . om zijn vrijheid te bewaren en u te steunen in den strijd. Ha! had ik u eerder kunnen oproepen, dat ware 't anders geweest."

„Gij hebt wijs gehandeld," zei Peyt. „Wij weten dat onze hoofdman terug komen zal. En nu vrienden, is de worsteling begonnen. Wij moeten op onze hoede zijn. Tien kerelen dienen deze hoeve te bewaken; ik ben de eerste, wie blijft er bij mij?"

De wacht was dra gevormd. De overigen keerden huiswaarts en de heer van Lampernisse en de baljuw van Veurne moesten op het slot hooren, hoe 't Kerelenlied over velden en meerschen galmde, als de strijdkreet van het fiere volk, dat het moede was zijn vrijheid geschonden te zien.

